

Üniversite Öğrencilerinde Beyin Baskın Yarım Küresinin Girişimcilik ve Atılganlık Üzerine Etkisinin Belirlenmesi

The Determination of the Effect of the Dominant Hemisphere of the Brain in University Students on Entrepreneurship and Assertiveness

Meltem KÜRTÜNCÜ, Hicran YILDIZ, Esra KARAKUŞ

ÖZ

Çalışma üniversite öğrencilerinde beyin baskın yarım küresinin, girişimcilik ve atılganlık üzerine etkisinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın evrenini 2014-2015 eğitim öğretim yılında Bülent Ecevit Üniversitesi'nde öğrenim gören tüm üniversite öğrencileri, örneklemini ise bu öğrenciler arasından çalışmaya katılmayı kabul eden 1167 öğrenci oluşturmuştur. Veriler toplanırken sosyo-demografik özellikler için "Genel Bilgi Formu", "Beyin Baskınlık Aracı", "Rathus Atılganlık Ölçeği" ve "Girişimcilik Ölçeği" kullanılmıştır. Öğrencilerin beyin baskın yarım küresi ve girişimcilik puanlarının cinsiyete göre ($p<0.05$); beyin baskın yarım küresi puanının sınıfa, annenin sağ olma durumuna göre anlamlı fark gösterdiği ($p<0.05$) saptanmıştır. Babanın sağ olma durumu ve anne ve baba ilişkisinin ise beyin baskın yarım küresi, girişimcilik ve atılganlık puanları arasında anlamlı bir ilişki olduğu ($p<0,05$) belirlenmiştir. Öğrencilerin beyin baskın yarım küresi, girişimcilik ve atılganlık puanlarının aylık gelire ve öğrenim gördüğü bölüme göre anlamlı fark gösterdiği ($p<0.05$) saptanmıştır. Öğrencilerin girişimcilik ve atılganlık puanının babanın çalışma durumundan etkilendiği ($p<0.05$); babanın öğrenim düzeyinin öğrencilerin girişimcilik puanını etkilediği ($p<0.05$) saptanmıştır. Öğrencilerin girişimcilik ve atılganlık puanlarının öğrencilerin kardeş sayısına göre anlamlı farklılık gösterdiği ($p<0.05$) saptanmıştır. Öğrencilerin beyin baskın yarım küresi puanı ile girişimcilik arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler olduğu ($p<0.05$); beyin baskın yarım küresi puanı arttıkça girişimcilik ve atılganlık puanının da arttığı saptanmıştır. Beyin baskın yarım küresi ve atılganlık puanı arasında anlamlı bir ilişki olmadığı ($p>0.05$) saptanmıştır. Öğrencilerde beyin baskın yarım küresi düzeyi girişimcilik yönünü etkilemektedir. Bu nedenle beyin baskın yarım küresini etkileyen faktörlerin saptanması ve olumlu faktörlerin geliştirilmesi önerilmiştir. Böylece öğrencilerin girişimcilik ve atılganlık yönünü geliştirmesi sağlanacaktır.

Anahtar Sözcükler: Üniversite öğrencisi, Beyin baskın yarım küresi, Atılganlık, Girişimcilik

ABSTRACT

This study was performed in order to determine the effect of cerebral dominance in university students on entrepreneurship and assertiveness. The universe of the study consisted of all of the university students studying at the Bulent Ecevit University in the 2014-2015

Kürtüncü M., Yıldız H., & Karakuş E., (2019). Üniversite öğrencilerinde beyin baskın yarım küresinin girişimcilik ve atılganlık üzerine etkisinin belirlenmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi/Journal of Higher Education and Science*, 9(1), 166-179. <https://doi.org/10.5961/jhes.2019.319>

Meltem KÜRTÜNCÜ (✉)

ORCID ID: 0000-0003-3061-5236

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Zonguldak, Türkiye
Zonguldak Bülent Ecevit University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Zonguldak, Turkey
meltempekkurtuncu@gmail.com

Hicran YILDIZ

ORCID ID: 0000-0003-4241-5231

Uludağ Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bursa, Türkiye
Uludağ University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Bursa, Turkey

Esra KARAKUŞ

İstanbul Beylikdüzü Devlet Hastanesi, İstanbul, Türkiye
Istanbul Beylikdüzü State Hospital, Istanbul, Turkey

Geliş Tarihi/Received : 12.07.2018

Kabul Tarihi/Accepted : 21.12.2018

academic year while the sample consisted of 1167 students from among those who agreed to participate in the study. Data was collected using a “General Information Form” for sociodemographic characteristics, the “Cerebral Dominance Tool”, the “Rathus Assertiveness Scale” and the “Entrepreneurship Scale”. The cerebral dominance and entrepreneurship scores of the cases were found to show significant difference according to gender ($p<0.05$), and the cerebral dominance score was found to differ according to a year of study and whether the mother of the participant was alive ($p<0.05$). A significant relationship between the variables of paternal survival and the relationship between parents and cerebral dominance, entrepreneurship, and assertiveness scores was also found ($p<0.05$). A significant positive relationship between the cerebral dominance scores of the cases and entrepreneurship was found ($p<0.05$) with entrepreneurship and assertiveness scores increasing alongside cerebral dominance scores. The level of cerebral dominance affects entrepreneurship in students. For this reason, it has been suggested that the factors affecting cerebral dominance should be determined and that the positive factors should be improved. Thus, the entrepreneurship and assertiveness aspects of the students can be improved.

Keywords: University student, Dominant hemisphere of the brain, Entrepreneurship, Assertiveness

GİRİŞ

Girişimci, “bilinenlerin en iyisini yapan, olağan ve olağan dışı koşullarda işgücü ve sermaye kaynaklarını verimli bir biçimde kullanan, analiz eden ve sonuçlarını denetleyebilen kişi” olarak tanımlanmaktadır (Kurt, Ağca, & Erdoğan, 2006). Yaygın olarak kabul görmüş başarılı girişimcilik özellikleri ise bağımsız olma, risk alma, kendine güven, yenilikçilik, liderlik, otokontrol ve iyimserlik olarak sıralanabilir. Girişimci geçmişte değil, gelecekte yaşamaktadır (Duran, Büber, Eren-Gümüştakin, 2013). İyi bir girişimci; her şeyi iyi yanı ile gören, her durumda bir çıkış yolu bulan, her düşünceyi ve yapılan her işi iyi tarafından değerlendiren bir kişiliğe sahip olmalıdır. Bu durum “iyimser; her felakette bir fırsat, kötümser; her fırsatta bir felaket görür” ifadesi ile vücut bulur. Başarısızlık veya başarısız olma olasılığına karşı kolay kolay kötümserliğe düşmemek girişimcilerin rekabet avantajı elde etmedeki en büyük şanslarından biridir (Demirel, 2003).

Girişimciler, yaşadıkları sosyo-ekonomik ortamın ürünüdürler. Her ne kadar girişimciliğin, insanın bireysel yetenekleri ve eğitimiyle ilgisi varsa da tek başına bu iki unsur yeterli değildir. Bunların dışında bireyin baskın beyin yarım küreleri de girişimcinin davranışlarını ve kararlarını etkiler (Birley, 1993).

Bireyin baskın beyin yarım kürelerinden etkilenen bir diğer unsur da “atılgnlık” tır. Atılgnlık, güvenli girişkenlik ve kendine güvenli davranış olarak kavramlaştırılmıştır. Bireyin haklarını korumada, düşüncelerini, duygularını ve inançlarını doğrudan, dürüst, uygun yollarla başkalarının haklarını gözeterek ortaya koyma biçimidir (Bayat, Tosun, Erdem, Avcı, & Seviğ, 2015). Atılgnlık düzeyi kişiden kişiye ve çeşitli mesleklerin özelliklerine göre değişiklik gösterebilir ve sonradan öğrenilir (Abakay, Alıncak, & Ay, 2017). Atılgnlıktaki temel anlayış, bireylerin kendi istediklerini istedikleri gibi yapmaları değil; eşitliği ve adaleti gözetmeye çalışmalarıdır. Bu yaklaşımdaki bireyler, insanlar arasında güven, sıcaklık, yakınlık ve sevgi gibi bağların oluşmasına ve bireylerin kendilerini anlatmalarına fırsat tanımaktadır (Örgün, 2000). Atılgn bir kişi etkin bir biçimde dinler, tartışır ve başkalarıyla işbirliği içinde olma isteği uyandırır (Abakay et al., 2017). Atılgn davranış biçimi insan ilişkilerinde eşitliği gözetir ve gereksiz endişelerden arınmış bir şekilde bireyin çıkarları doğrultusunda hareket edebilmesini, kendisini savunabilme-

sini, duygularını dürüstçe ve rahatlıkla ifade edebilmesini ve başkalarının da benliğini, onurunu, haklarını, görüşlerini çiğnemedi kendi haklarını bilinçli olarak kullanabilmesini mümkün kılmaktadır (Alberti & Emmons, 2002; Turhan, 2003; Bayat et al., 2015; Kelleci, Avcı, Erşan, & Doğan, 2014). Bu tanımlardan hareketle atılgnlığı, bireyin duygu, düşünce, istek ve şikâyetlerini demokratik bir tutum çerçevesinde dile getirip, gerektiğinde hayır diyebilme yetisine sahip olması şeklinde tanımlamak mümkündür.

Sağ ve sol olmak üzere iki yarı küreden oluşan beynimizde her yarı küre farklı işlevlerden sorumludur. Her yarı küre farklı fonksiyonların merkezi olmasına rağmen beyin fonksiyonlarını yerine getirme sürecinde birbirlerine katkı sağlarlar. Beyin bir bütün olarak işlevlerini yerine getirir. Beyindeki en sıradan işlem sürecinde bile, beynin çok sayıda bölgesi birbiriyle koordinasyon halinde çalışır. Etkili bir öğrenme için, öğrenme esnasında beyin her iki yarı küresinin öğrenme faaliyetlerinin içine sokulması gerekmektedir (Senemoğlu, 2004). Beyin araştırmalarını eğitime uyarlayarak derinleştiren Hermann, insanların beyinlerinin bir bölümünü daha sık olarak kullanmasını ifade etmek için beyin baskınlığı kavramını kullanmaktadır. Beyinlerinin bir bölümünü daha baskın olarak kullanan kişiler, yeni bir öğrenme veya problem çözme durumunda beyinlerinin baskın olan kısmının işlevlerini kullanırlar (Özden, 2003; Erduran-Avcı & Yağbasan, 2008). Beyinlerinin sol yarı küresini daha çok kullanmayı tercih edenler okuyarak öğrenirken, sağ yarı küreyi baskın olarak kullananlar ise görerek ve yapıp-deneyerek öğrenirler. Beynin sağ tarafını kullanan bireyler bütünsel düşünürken, sol tarafını kullanan bireyler ise analitik düşünmeye daha yatkındır (Dunn, Thies, & Honigsfeld, 2001). Yani sağ beyin yaratıcılığın, sol beyin mantığın merkezidir. Ancak her iki yarım küre de fiziksel olarak birbirine bağlıdır (Demirel & Tikici, 2010). Beynin bir yarısını kullanma baskınlığı arttıkça diğer yarısını kullanmak o denli zorlaşır. Hermann’a göre insanlar doğuştan belirli zihinsel yeteneklerle doğarlar. Herkesin kuvvetli ve zayıf olduğu yönleri vardır. Yaşadıkça daha başarılı olan ve çözüme ulaştıran sonuçlara, baskın olan yönümüzle cevap vermeyi öğreniriz (Erduran-Avcı & Yağbasan, 2008).

Girişimcilik ve atılgnlık; bireylerin cinsiyetleri, yaşam koşulları, ailevi özellikleri, okudukları fakülteler, beyin baskın yarım küreleri ve iş hayatına atılma gibi birçok parametreden etkilenir. Bu

çalışma, her biri potansiyel birer girişimci adayı olan üniversite öğrencilerinin farklı beyin yarım küreleri baskınlığının girişimcilik ve atılganlık üzerine etkisini ve etkileyen diğer faktörleri belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada nicel araştırma yaklaşımı kullanılmıştır. Nicel yaklaşım çerçevesinde yorumlar yapılmış ve yargılara varılmaya çalışılmıştır.

Araştırma Grubu

Çalışmanın evrenini 2014-2015 eğitim öğretim yılında Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi'nde öğrenim gören tüm üniversite öğrencileri, örneklemini ise bu öğrenciler arasından çalışmaya katılmayı kabul eden 1167 öğrenci oluşturmuştur.

Araştırma grubundaki öğrencilere ilişkin tanımlayıcı bilgiler Tablo 1'de sunulmuştur.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada verilerin toplanmasında Hermann'ın Dört Çeyrekli Beyin Baskınlık Aracı, Rathus Atılganlık Envanteri, Girişimcilik Ölçeği ve katılımcıların çeşitli özelliklerine ulaşabilmek amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu uygulanmıştır.

Hermann'ın Dört Çeyrekli Beyin Baskınlık Aracı

Hermann 1996'da Maclean ve Sperry'in çalışmalarını sentez-

leyerek dört çeyrekli beyin teorisini geliştirdi (Hermann, 1996; Bağçeci, Kanadlı, & Ünişen, 2009). Beyin baskınlık aracının orijinali; 39 madde ve her maddede beynin sağ yarı küre, sol yarı küre ve her ikisinin eşit baskınlıkta kullanıldığı ifadelerinin bulunduğu üç seçenek içermektedir. Aracın orijinalinden 26 madde, beyin yarım küresi baskınlık aracı için uygun görülerek seçilmiştir. -26 ile -21 aralığı; sol beyin yarım küresi baskın (çok güçlü), -20 ile -15 aralığı; sol beyin yarım küresi baskın, -14 ile -8 aralığı; Sol beyin yarım küresi orta derecede baskın, -7 ile -1 aralığı; sol beyin yarım küresi az derecede baskın, 0; iki beyin yarım küresi de aynı baskınlıkta, +1 ile +7 aralığı; sağ beyin yarım küresi az derecede baskın, +8 ile +14 aralığı; sağ beyin yarım küresi orta derecede baskın, +15 ile +20 aralığı; sağ beyin yarım küresi baskın, +21 ile +26 aralığı; sağ beyin yarım küresi baskın (çok güçlü) (Hermann, 1996).

Rathus Atılganlık Envanteri

Girişimcilik ölçeğinin ölçüt geçerliğini test etmek amacıyla Rathus Atılganlık Envanteri (RAE) kullanılmıştır. Ölçek, Rathus'un (1973) öğrencilerin atılganlık düzeylerini belirlemek için geliştirdiği, Acar (1980) tarafından ise Türkçe dilinde geçerlilik ve güvenilirliğinin yapıldığı, olumlu ve olumsuz toplam 30 maddeden oluşan bir ölçektir. RAE; "bana çok iyi uyuyor", "bana oldukça uyuyor", "bana biraz uyuyor", "bana pek uymuyor", "bana oldukça uymuyor" ve "bana hiç uymuyor" biçiminde işaretlenebilir altılı Likert türü ifadelerden oluşmaktadır. Çekingenliğe doğru uzanan uç puan 30, atılganlığa uzanan uç puan ise 180'dir. Olumlu ifadeler olarak 3, 6, 7, 8, 10, 18, 20, 21, 22, 25, 27, 28, 29 olmak üzere 13 adet olumlu ifade bulunmaktadır.

Tablo 1: Araştırma Grubunu Oluşturan Öğrencilere İlişkin Tanımlayıcı Bilgiler

Değişken		n	%
Bölüm	Uluslararası Ticaret ve İşletmecilik	79	8.0
	Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkisi	140	14.1
	İktisat	34	3.4
	İşletme	23	2.3
	Maliye	181	18.3
	Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	37	3.7
	Çevre Mühendisliği	34	3.4
	Elektrik Elektronik Mühendisliği	99	10.0
	İnşaat Mühendisliği	56	5.7
	Jeodezi ve Fotogrametri Mühendisliği	123	12.4
	Maden Mühendisliği	113	11.4
	Makina Mühendisliği	64	6.5
	Jeoloji Mühendisliği	4	0.4
	Biyomedikal Mühendisliği	4	0.4
	Hemşirelik	176	15.1
Sınıf	1. sınıf	702	60.2
	4. sınıf	465	39.8
Cinsiyet	Kadın	614	52.6
	Erkek	553	47.4
Toplam		1167	100.0

Bu olumlu sorulara verilecek puanlar; “bana çok iyi uyuyor (6 puan)”, “bana oldukça uyuyor (5 puan)”, “bana biraz uyuyor (4 puan)”, “bana pek uymuyor (3 puan)”, “bana oldukça uymuyor (2 puan)” ve “bana hiç uymuyor (1 puan)” şeklindedir. Olumsuz ifadeler olarak 1, 2, 4, 5, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 23, 24, 26, 30 olmak üzere 17 adet olumsuz ifade bulunmaktadır. Olumsuz ifadeler, olumlu ifadelerin tersi şeklinde kodlanmakta ve puanlama da tersine yapılmaktadır. Bu sonuçlar toplanarak aşağıdaki düzeye göre anket sonucu yorumlanmış ve atılganlık veya çekingenlik durumlarına karar verilmiştir. 30-80 puan arası çekingen, 80-130 puan arası orta derecede çekingen, 130-180 puan arası ise atılgan özellik olarak belirlenmiştir.

Girişimcilik Ölçeği

Yılmaz ve Sünbül (2009) tarafından geliştirilen bu ölçek, 36 maddeden oluşan beşli Likert tipi bir ölçektir. Girişimcilik puanları 36-180 arasında değişmektedir. 36-64 arası çok düşük girişimcilik, 65-92 arası düşük girişimcilik, 93-123 arası orta düzeyde girişimcilik, 124-151 arası yüksek girişimcilik, 152-180 arası çok yüksek girişimcilik olarak ele alınmıştır. Güvenirlik analizleri sonucu ölçeğin Cronbach alfa güvenirlik katsayısı 0.90 bulunmuştur. Girişimcilik ölçeğindeki 36 maddenin her biri kendi aralarında ve ölçek toplam puanları ile tutarlı bir sonuç ortaya koyması nedeniyle tüm maddelere faktör analizi yapılmıştır. Temel bileşenler analizinde Kaiser-Mayer-Olkin (KMO) değeri 0.79, Bartlett's testi sonucu 3482.21 olarak saptanmıştır ($p < 0.01$). Ortaya çıkan faktör yüklerinin hepsi 0.40'ın üzerinde ve tek faktörde-boyutta toplanmaktadır. Ölçeğin bu tek faktör tarafından açıklanan toplam varyansı %47.3'tür. Her bir madde için madde madde-test korelasyon katsayıları 0.40 ile 0.66 arasında değişmektedir (Yılmaz & Sünbül, 2009).

Kişisel Bilgi Formu

Bu form, çalışma grubunda yer alan öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerini belirleyebilmek amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Formda, üniversite öğrencilerinin atılganlık ve girişimcilikleri ile ilişkisinin olabileceği düşünülen çeşitli değişkenlere yönelik sorular yer almaktadır. Bu değişkenler öğrencilerin sınıfları, cinsiyeti, anne ve babanın sağ olup olmaması, ilişki durumu, iş durumu, eğitim durumu ve ailenin aylık ekonomik geliri şeklindedir.

Veri Toplama Süreci

Ölçme araçlarının uygulanması sürecinde ilgili bölümlere araştırmacıların doğrudan kendileri gitmişler ve uygulamaları gerçekleştirmiş olup, veriler üç aylık sürede toplanmıştır. Bu sayede ölçme araçlarının içten ve doğru bir şekilde doldurulması sağlanmaya çalışılmış, katılımcılara araştırmanın amacını ayrıntılı şekilde açıklanmıştır. Ölçme araçlarının öğrenciler tarafından doldurulması yaklaşık 30 dakika sürmüştür.

Etik Yaklaşım

Araştırmanın etik izni, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan alınmıştır (no: 2012-157-25/12). Daha sonra araştırmanın yürütüleceği bölümler için üniversite rektörlüğünden uygulama izni alınmış ve sonrasında, kurumlara araştırmanın amacı ve izlenecek yöntem konusunda

bilgi verilerek işbirliği sağlanmıştır. Aynı zamanda öğrencilere araştırmanın amacı, planı açıklanarak onamları alınmış ve uygulamaya başlanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada 1167 öğrenciye (Kadın: 614, Erkek: 553) ölçek formları uygulanmıştır. Verilerin analizinde frekans, yüzde, Mann-Whitney U testi, Kruskal-Wallis testi, ANOVA, Cronbach alfa İç Tutarlılık Katsayısı ve Doğrulayıcı Faktör Analizi kullanılmıştır. Araştırmanın istatistikî analizleri SPSS paket programı ile gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde katılımcıların beyin yarı küresi baskınlığının, girişimcilik ve atılganlıklarının sınıfları, cinsiyetleri, öğrenim görülen bölüm, anne ve babanın sağ olma durumu, ilişki durumu, iş durumu, eğitim durumu ve ailenin aylık ekonomik geliri değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar sırasıyla tablolar eşliğinde aşağıda sunulmuştur.

Üniversite Öğrencilerinin Beyin Baskın Yarım Küresi, Girişimcilik ve Atılganlıklarının Cinsiyet ve Sınıf Değişkenlerine Göre Farklılaşma Durumu

Üniversite öğrencilerinin beyin baskın yarım küresi, girişimcilik ve atılganlıklarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı şekilde farklılık gösterip göstermediği önce t- testi ile incelenmiştir. Yapılan testin sonuçları Tablo 2'de sunulmuştur.

Beyin baskın yarım küresi ve girişimcilik puanlarının cinsiyete göre anlamlı fark gösterdiği ($p < 0.05$), atılganlık puanının göstermediği ($p > 0.05$) saptanmıştır. Öğrencilerin beyin baskın yarım küresi puanının sınıfa göre anlamlı fark gösterdiği ($p < 0.05$), girişimcilik ve atılganlık puanının ise göstermediği ($p > 0.05$) belirlenmiştir.

Üniversite Öğrencilerinin Beyin Baskın Yarım Küresi, Girişimcilik ve Atılganlıklarının Öğrenim Gördüğü Bölüm Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu

Üniversite öğrencilerinin beyin baskın yarım küresi, girişimcilik ve atılganlıkları öğrenim görülen bölüm değişkeni açısından incelenmiştir. Beyin baskın yarım küresi, girişimcilik ve atılganlık puanlarının bu değişkene göre anlamlı şekilde farklılık gösterip göstermediği Kruskal Wallis testi (KW) ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo 3'te sunulmuştur. Öğrencilerin beyin baskın yarım küresi, girişimcilik ve atılganlık puanlarının öğrenim görülen bölüme göre anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır ($p < 0.05$).

Tablo 3'teki ortalamalar incelendiğinde en yüksek *beyin baskın yarım küresi* düzeyine inşaat mühendisliği bölümü öğrencilerinin sahip olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra en düşük beyin baskın yarım küresinin ise maliye bölümünde okuyanlarda olduğu bulunmuştur. Ancak üniversite öğrencilerinin beyin baskın yarım küresi puanları arasındaki farkın, okudukları bölümlere göre istatistikî olarak anlamlı şekilde farklılaşmadığı anlaşılmaktadır (KW: 90.703, $p > 0.05$). *Girişimcilik* puanlarına bakıldığında, en yüksek puanın inşaat ve makine mühendisliğinde okuyanlarda, en düşük puanın ise jeoloji mühendisliğinde

Tablo 2: Üniversite Öğrencilerinin Beyin Baskın Yarım Küresi, Girişimcilik ve Atılganlık Puanlarının Cinsiyet ve Sınıf Değişkenleri Açısından İncelenmesine İlişkin Yapılan t Testi Sonuçları

Değişkenler	Cinsiyet	n	Ort±SD	t	p
Beyin Baskın Yarım Küresi	Kadın	614	-1.03±4.70	-5.698	0.000
	Erkek	553	0.51±4.59		
Girişimcilik Toplam	Kadın	614	135.38±18.49	-2.833	0.005
	Erkek	552	138.47±18.68		
Atılganlık Toplam	Kadın	614	119.10±18.80	1.234	0.217
	Erkek	552	117.78±17.66		
	Sınıf	n	Ort±SD	t	p
Beyin Baskın Yarım Küresi	1. sınıf	702	-0.62±4.65	-2.909	0.004
	4. sınıf	465	0.19±4.75		
Girişimcilik Toplam	1. sınıf	702	137.63±18.65	1.772	0.077
	4. sınıf	464	135.65±18.58		
Atılganlık Toplam	1. sınıf	702	117.93±18.50	-1.257	0.209
	4. sınıf	464	119.31±17.91		

de okuyanlarda olduğu bulunmuştur. Ancak üniversite öğrencilerinin girişimcilik puanları arasındaki farkın da, okudukları bölümlere göre istatistikî olarak anlamlı şekilde farklılaşmadığı anlaşılmaktadır (KW: 33.323, $p>.05$). Öğrencilerin *atılganlık* puanlarına bakıldığında, en yüksek puanın inşaat mühendisliğinde okuyanlarda, en düşük puanın da siyaset bilimi ve kamu yönetimi bölümünde okuyanlarda olduğu görülmektedir. Ancak üniversite öğrencilerinin atılganlık puanları arasındaki farkın da, okudukları bölümlere göre istatistikî olarak anlamlı şekilde farklılaşmadığı anlaşılmaktadır (KW: 25.000, $p>.05$).

Üniversite Öğrencilerinin Beyin Baskın Yarım Küresi, Girişimcilik ve Atılganlık Verilerinin Anne Babanın Sağ Olma Durumu Değişkenine Göre Farklılaşması

Üniversite öğrencilerinin beyin baskın yarım küresi, girişimcilik ve atılganlıkları parametreleri, anne/babanın sağ olma durumu değişkeni açısından incelenmiştir. Beyin baskın yarım küresi ile girişimcilik ve atılganlık puanlarının bu değişkene göre anlamlı şekilde farklılık gösterip göstermediği U ve Z testleri ile belirlenmiştir. Yapılan testlerin sonuçları Tablo 4'te sunulmuştur. Öğrencilerin beyin baskın yarım küresi puanının annenin sağ olma durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği ($p<.05$), girişimcilik ve atılganlık puanlarına göre ise anlamlı farklılık göstermediği ($p>.05$) saptanmıştır. Beyin baskın yarım küresi, girişimcilik ve atılganlık puanlarının ise babanın sağ olma durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>.05$) saptanmıştır.

Tablo 4'teki ortalamalar incelendiğinde *beyin baskın yarım küresi* puanlarına bakıldığında annesi hayatta olmayan öğrencilerin beyin baskın yarım küresi puanının annesi hayatta olan öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmektedir. Üniversite öğrencilerinin beyin baskın yarım küresi puanları arasındaki fark, annenin sağ olup olmama durumuna göre istatistikî olarak anlamlı şekilde farklılaştığı anlaşılmaktadır (U, Z -1.453, $p<.05$). Babanın sağ olup olmama durumunun ise istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklılaşmadığı görülmektedir (U, Z

-0.485, $p>.05$). *Girişimcilik* puanlarına bakıldığında, annesi sağ olan öğrencilerin girişimcilik puanı (136.89±18.44) annesi yaşamayan öğrencilerin girişimcilik puanından (134.33±21.17) yüksek iken, bu durum istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$). Babası sağ olan öğrencilerin girişimcilik puanı (136,83±18,66) babası yaşamayan öğrencilerin girişimcilik puanından (137.22±18.21) düşük olmakla birlikte bu durum istatistiksel açıdan anlamlı değildir ($p>.05$). *Atılganlık* puanlarına bakıldığında annesi hayatta olmayan öğrencilerin atılganlık puanı (120.38±16.67) annesi hayatta olan öğrencilerin atılganlık puanından (118.44±18.31) yüksek olmakla birlikte bu durumun istatistikî olarak anlamlı şekilde farklılaşmadığı görülmektedir ($p>.05$). Babası hayatta olan öğrencilerin atılganlık puanı (118.50±18.66) ile babası hayatta olmayan öğrencilerin atılganlık puanı (118.00±17.78) arasında bir fark olmamakla birlikte bu durumda istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

Üniversite Öğrencilerinin Beyin Baskın Yarım Küresi, Girişimcilik ve Atılganlıklarının Anne-Baba Sosyal Durumları Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu

Üniversite öğrencilerinin beyin baskın yarım küresi, girişimcilik ve atılganlıkları verileri ile anne-babanın evli ya da ayrı yaşıyor olmasına göre anlamlı şekilde farklılık gösterip göstermediği Kruskal Wallis testi (KW) ile incelenmiştir. Öğrencilerin beyin baskın yarım küresi, girişimcilik ve atılganlık puanlarının anne-babanın evli ya da ayrı olmasına göre farklılık göstermediği saptanmıştır ($p>.05$).

Üniversite Öğrencilerinin Beyin Baskın Yarım Küresi, Girişimcilik ve Atılganlıklarının Ailenin Aylık Ekonomik Geliri Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu

Üniversite öğrencilerinin beyin baskın yarım küresi, girişimcilik ve atılganlıkları verilerinin ailenin aylık ekonomik geliri değişkenine göre anlamlı şekilde farklılık gösterip göstermediği Kruskal Wallis testi (KW) ile incelenmiştir. Yapılan testler sonucunda

Tablo 3: Üniversite Öğrencilerinin Beyin Baskın Yarım Küresi, Girişimcilik ve Atılganlık Puanlarının Öğrenim Görülen Bölüm Değişkeni Açısından İncelenmesine İlişkin Yapılan KW Testi Sonuçları

Değişkenler	Bölüm	n	Ort±SD	KW	p
Beyin Baskın Yarım Küresi	Uluslararası Ticaret ve İşletmecilik	79	-0.69±5.05	90.703	0.000
	Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	140	-1.10±4.89		
	İktisat	34	0.50±3.57		
	İşletme	23	0.26±3.15		
	Maliye	181	-2.33±4.89		
	Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	37	-2.83±4.21		
	Çevre Mühendisliği	34	0.32±5.10		
	Elektrik Elektronik Mühendisliği	99	0.69±4.21		
	İnşaat Mühendisliği	56	1.85±4.54		
	Jeodezi ve Fotogrametri Mühendisliği	123	0.15±4.24		
	Maden Mühendisliği	113	0.65±4.02		
	Makina Mühendisliği	64	1.46±4.48		
	Jeoloji Mühendisliği	4	0.00±6.68		
	Biyomedikal Mühendisliği	4	-1.75±2.21		
Hemşirelik	176	0.00±4.75			
Girişimcilik Toplam	Uluslararası Ticaret ve İşletmecilik	79	137.91±18.94	33.323	0.000
	Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	140	139.56±18.06		
	İktisat	34	129.47±22.41		
	İşletme	23	134.78±15.53		
	Maliye	180	134.53±19.13		
	Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	37	138.40±15.71		
	Çevre Mühendisliği	34	134.91±13.58		
	Elektrik Elektronik Mühendisliği	99	139.49±14.75		
	İnşaat Mühendisliği	56	142.62±21.58		
	Jeodezi ve Fotogrametri Mühendisliği	123	136.34±16.01		
	Maden Mühendisliği	113	136.79±17.93		
	Makina Mühendisliği	64	143.21±22.05		
	Jeoloji Mühendisliği	4	119.75±18.66		
	Biyomedikal Mühendisliği	4	141.50±7.54		
Hemşirelik	176	133.34±20.01			
Atılganlık Toplam	Uluslararası Ticaret ve İşletmecilik	79	-0.69±5.05	25.000	0.017
	Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	140	-1.10±4.89		
	İktisat	34	0.50±3.57		
	İşletme	23	0.26±3.15		
	Maliye	181	-2.33±4.89		
	Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	37	-2.83±4.21		
	Çevre Mühendisliği	34	0.32±5.10		
	Elektrik Elektronik Mühendisliği	99	0.69±4.21		
	İnşaat Mühendisliği	56	1.85±4.54		
	Jeodezi ve Fotogrametri Mühendisliği	123	0.15±4.24		
	Maden Mühendisliği	113	0.65±4.02		
	Makina Mühendisliği	64	1.46±4.48		
	Jeoloji Mühendisliği	4	0.00±6.68		
	Biyomedikal Mühendisliği	4	-1.75±2.21		
Hemşirelik	176	0.00±4.75			

elde edilen sonuçlar Tablo 5’de sunulmuştur. Öğrencilerin beyin baskın yarım küresi, girişimcilik ve atılganlık puanlarının ailenin aylık ekonomik gelirine göre anlamlı fark gösterdiği saptanmıştır ($p<0.05$).

Tablo 5’teki ortalamalar incelendiğinde en düşük beyin baskın yarım küresi puanına ailenin ortalama aylık geliri 500-1000 TL arasında olan öğrencilerin sahip olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra en yüksek beyin baskın yarım küresi puanının ise ‘diğer’ olarak kategorileştirilen, 2000 TL üstü aylık gelire sahip ailelerde olduğu bulunmuştur. Üniversite öğrencilerinin beyin baskın yarım küresi puanlarının, ailenin aylık ekonomik geliri değişkeni açısından istatistikî olarak anlamlı şekilde farklılaştığı anlaşılmaktadır (KW: 16.982, $p<0.05$). Girişimcilik puanlarına

bakıldığında, ailenin ortalama aylık geliri 500 TL ve altı olan öğrencilerin girişimcilik puanı en düşük olarak tespit edilirken, aylık geliri 2000 TL üstü olan öğrencilerin ise girişimcilik puanları en yüksek olarak bulunmuştur. Üniversite öğrencilerinin girişimcilik puanları arasındaki farkın, ailenin aylık ekonomik geliri değişkeni açısından istatistikî olarak anlamlı şekilde farklılaştığı anlaşılmaktadır (KW: 19.904, $p<0.05$). Öğrencilerin atılganlık puanlarına bakıldığında da, ailenin ortalama aylık geliri 500 TL altı olan öğrencilerin atılganlık puanı en düşükken, aylık geliri 2000 TL ve üstü olan öğrencilerin ise atılganlık düzeyi en yüksek olarak tespit edilmiştir. Üniversite öğrencilerinin atılganlık puanlarının, ailenin aylık ekonomik geliri değişkeni açısından istatistikî olarak anlamlı şekilde farklılaştığı anlaşılmaktadır (KW: 22.040, $p<0.05$).

Tablo 4: Üniversite Öğrencilerinin Beyin Baskın Yarım Küresi, Girişimcilik ve Atılganlık Puanlarının Anne/Babanın Sağ Olma Durumu Değişkeni Açısından İncelenmesi (U, Z Testi Sonuçları)

Değişkenler	Sağlık Durumu	n	Ort±SD	U, Z	p
Beyin Baskın Yarım Küresi	Sağ	1146	-0.33±4.69	8430.500	0.044
	Yaşamıyor	21	1.71±5.25	-1.453	
Girişimcilik Toplam	Sağ	1145	136.89±18.60	9286.500	0.577
	Yaşamıyor	21	134.33±21.17	-0.693	
Atılganlık Toplam	Sağ	1145	118.44±18.31	9601.000	0.598
	Yaşamıyor	21	120.38±16.67	-0.450	
Beyin Baskın Yarım Küresi	Sağ	1121	-0.30±4.68	20880.000	0.772
	Yaşamıyor	46	-0.15±5.29	-0.485	
Girişimcilik Toplam	Sağ	1121	136,83±18.66	20838.500	0.988
	Yaşamıyor	45	137.22±18.21	-0.473	
Atılganlık Toplam	Sağ	1120	118.50±18.30	21064.500	0.813
	Yaşamıyor	46	118.00±17.78	-0.354	

Tablo 5: Üniversite Öğrencilerinin Beyin Baskın Yarım Küresi, Girişimcilik ve Atılganlık Puanlarının Ailenin Aylık Ekonomik Geliri Değişkeni Açısından İncelenmesi (KW Sonuçları)

Değişkenler	Aylık Gelir (TL)	n	Ort±SD	KW	P
Beyin Baskın Yarım Küresi	500 Altı	40	0.45±3.68	16.982	0.000
	500 - 1000 Arası	239	-1.21±4.68		
	1000 -1500 Arası	308	-0.43±4.91		
	1500 - 2000 Arası	298	-0.31±4.68		
	Diğer	282	0.53±4.52		
Girişimcilik Toplam	500 Altı	40	129.92±19.67	19.904	0.000
	500 - 1000 Arası	238	135.13±17.64		
	1000 -1500 Arası	308	136.22±18.24		
	1500 - 2000 Arası	298	136.60±18.83		
	Diğer	282	140.20±19.10		
Atılganlık Toplam	500 Altı	40	112.42±15.21	22.040	0.000
	500 - 1000 Arası	238	114.05±17.32		
	1000 -1500 Arası	308	119.06±17.93		
	1500 - 2000 Arası	298	118.55±17.93		
	Diğer	282	122.36±19.26		

Üniversite Öğrencilerinin Beyin Baskın Yarım Küresi, Girişimcilik ve Atılganlıklarının Anne/Babanın Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu

Üniversite öğrencilerinin beyin baskın yarım küresi, girişimcilik ve atılganlıklarının anne/babanın eğitim durumu değişkenine göre anlamlı şekilde farklılık gösterip göstermediği Kruskal Wallis testi (KW) incelenmiştir. Yapılan testler sonucunda elde edilen sonuçlar Tablo 6'da sunulmuştur. Öğrencilerin beyin baskın yarım küresi, girişimcilik ve atılganlık puanlarının annenin öğrenim durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0.05$) saptanmıştır. Babanın öğrenim durumunun da öğren-

cilerin beyin baskın yarım küresi ve atılganlık puanlarını etkilemediği ($p>0.05$), buna mukabil girişimcilik puanlarını etkilediği ($p<0.05$) saptanmıştır.

Tablo 6'daki ortalamalar incelendiğinde en yüksek beyin baskın yarım küresi puanı, annesi okur/yazar olmayan öğrenciler bulunurken, annenin öğrenim durumu ortaokul olan öğrencilerin beyin baskın yarım küresi puanları daha düşük olarak bulunmuştur. Ancak üniversite öğrencilerinin beyin baskın yarım küresi puanları arasındaki fark, annenin öğrenim durumu açısından anlamlı değildir (KW: 4.529, $p>0.05$). Babanın öğrenim durumu yüksek lisans olan öğrencilerin beyin baskın

Tablo 6: Üniversite Öğrencilerinin Beyin Baskın Yarım Küresi, Girişimcilik ve Atılganlık Puanlarının Anne/Babanın Eğitim Durumu Değişkeni Açısından İncelenmesi (KW Sonuçları)

Değişkenler	Öğrenim Durumu	n	Ort±SD	KW	p
Beyin Baskın Yarım Küresi	Okur/Yazar Değil	139	0.08±4.48	4.529	0.160
	İlkokul	558	-0.50±4.75		
	Ortaokul	113	-0.77±4.43		
	Lise	305	0.03±4.78		
	Üniversite	52	-0.03±4.97		
Girişimcilik Toplam	Okur/Yazar Değil	139	133.38±20.37	12.022	0.110
	İlkokul	557	136.80±17.62		
	Ortaokul	113	138.67±17.52		
	Lise	305	138.00±19.14		
	Üniversite	52	135.82±22.84		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	139	117.01±16.89	2.978	0.839
	İlkokul	557	118.93±18.64		
	Ortaokul	113	117.30±17.37		
	Lise	305	118.30±18.50		
	Üniversite	52	121.13±18.63		
Beyin Baskın Yarım Küresi	Okur/Yazar Değil	59	0.57±4.98	10.317	0.101
	İlkokul	382	-0.60±4.57		
	Ortaokul	232	-0.70±4.81		
	Lise	326	-0.17±4.63		
	Üniversite	166	0.37±4.86		
Girişimcilik Toplam	Okur/Yazar Değil	59	132.38±20.41	7.820	0.014
	İlkokul	381	137.39±18.64		
	Ortaokul	232	134.30±19.27		
	Lise	326	138.20±16.98		
	Üniversite	166	137.74±19.61		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59	120.27±16.70	4.399	0.104
	İlkokul	381	118.21±17.82		
	Ortaokul	232	115.41±17.18		
	Lise	326	119.24±19.22		
	Üniversite	166	121.17±19.09		
Atılganlık Toplam	Okur/Yazar Değil	59			

yarım küresi puanı en yüksek iken, babanın öğrenim durumu ortaokul olan öğrencilerin beyin baskın yarım küresi puanı ise en düşük olarak bulunmuştur. Ancak üniversite öğrencilerinin beyin baskın yarım küresi puanları arasındaki fark, babanın öğrenim durumu ile de istatistikî olarak anlamlı şekilde farklılaşmamaktadır (KW: 10.317, $p>0.05$). Girişimcilik puanlarına bakıldığında annenin öğrenim durumu ortaokul olan öğrencilerin girişimcilik puanı en yüksek iken, annenin öğrenim durumu okur/yazar olmayan öğrencilerde ise girişimcilik puanının en düşük olduğu tespit edilmiştir. Ancak üniversite öğrencilerinin girişimcilik puanları arasındaki farkın, annenin öğrenim durumu açısından istatistikî olarak anlamlı şekilde farklılaşmadığı tespit edilmiştir (KW: 12.022, $p>0.05$). Babanın öğrenim durumu yüksek lisans olan öğrencilerin girişimcilik puanı en yüksek olarak bulunurken, babanın öğrenim durumu okur/yazar olmayan öğrencilerin girişimcilik puanının en düşük olduğu tespit edilmiştir. Üniversite öğrencilerinin girişimcilik puanları arasındaki fark, babanın öğrenim durumuna göre istatistikî olarak anlamlı şekilde farklıdır (KW: 7.820, $p<0.05$). Öğrencilerin atılganlık puanlarına bakıldığında, annenin öğrenim durumu ilkökul olan öğrencilerin atılganlık puanı en yüksek bulunurken, annenin öğrenim durumu okur/yazar olmayan öğrencilerin atılganlık puanları ise en düşük olarak bulunmuştur. Ancak üniversite öğrencilerinin atılganlık puanları arasındaki fark, annenin öğrenim durumu açısından istatistiksel olarak anlamlı değildir (KW: 2.978, $p>0.05$). Babanın öğrenim durumu yüksek lisans olan öğrencilerin atılganlık puanı en yüksek iken, babanın öğrenim durumu ortaokul olan öğrencilerin atılganlık puanı en düşük olarak tespit edilmiştir. Fakat öğrencilerin atılganlık puanları ile babanın öğrenim durumu arasındaki fark, istatistiksel olarak anlamlı değildir (KW: 4.399, $p>0.05$).

Üniversite Öğrencilerinin Beyin Baskın Yarım Küresi, Girişimcilik ve Atılganlık Puanlarının Anne/Babanın Çalışma Durumu Değişkeni Açısından İncelenmesi

Üniversite öğrencilerinin beyin baskın yarım küresi, girişimcilik

ve atılganlıklarının anne babanın çalışma durumu değişkenine göre anlamlı şekilde farklılık gösterip göstermediği U ve Z testi ile incelenmiştir. Yapılan testler sonucunda elde edilen sonuçlar Tablo 7’de sunulmuştur. Öğrencilerin beyin baskın yarım küresi, girişimcilik ve atılganlık puanının annenin çalışma durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0.05$); ancak babanın çalışma durumunun girişimcilik ve atılganlık puanını etkilediği ($p<0.05$) saptanmıştır.

Tablo 7’deki ortalamalar incelendiğinde, beyin baskın yarım küresi puanı annenin çalışma durumuna göre değerlendirildiğinde; annesi çalışmayan öğrencilerin beyin baskın yarım küresi puanı yüksek iken, annesi çalışan öğrencilerin ise beyin baskın yarım küresi puanı düşük olarak gözlenmiştir. Ancak bu fark istatistikî olarak anlamlı değildir ($p>0.05$). Babanın çalışma durumuna göre beyin baskın yarım küresi puanı değerlendirildiğinde ise, babası çalışan öğrencilerin beyin baskın yarım küresi puanı yüksek bulunurken, babası çalışmayan öğrencilerin beyin baskın yarım küresi puanı düşük bulunmuştur. Bu fark da istatistikî olarak anlamlı değildir ($p>0.05$). Girişimcilik puanı, annenin çalışma durumuna göre değerlendirildiğinde; annesi çalışan öğrencilerin girişimcilik puanı, annesi çalışmayan öğrencilerin girişimcilik puanından daha yüksek bulunmuştur. Ama bu farklılık da istatistikî olarak anlamlı değildir ($p>0.05$). Babanın çalışma durumuna göre öğrencilerin girişimcilik puanları değerlendirildiğinde ise, babası çalışan öğrencilerin beyin baskın yarım küresi puanı, babası çalışmayan öğrencilerin beyin baskın yarım küresi puanından daha yüksek bulunmuştur. Öğrencilerin girişimcilik puanı, babanın çalışma durumu ile istatistikî olarak anlamlı şekilde farklılaşmaktadır ($p<0.05$). Öğrencilerin atılganlık puanı, annenin çalışma durumuna göre değerlendirildiğinde ise, annesi çalışan öğrencilerin atılganlık puanı, annesi çalışmayan öğrencilerin atılganlık puanından daha yüksek bulunmuşsa da bu farklılık istatistikî olarak anlamlı bulunamamıştır ($p>0.05$). Babanın çalışma durumuna göre, öğrencilerin atılganlık puanına bakıldığında, babası çalışan

Tablo 7: Üniversite Öğrencilerinin Beyin Baskın Yarım Küresi, Girişimcilik ve Atılganlık Puanlarının Anne/Babanın Çalışma Durumuna Göre Farklılığı

Değişkenler	Çalışma Durumu	n	Ort±SD	U, Z	p
Beyin Baskın Yarım Küresi	Çalışıyor	162	-0.52±4.53	59304.000	0.225
	Çalışmıyor	1005	-0.26±4.74	-0.916	
Girişimcilik Toplam	Çalışıyor	162	137.57±21.50	58623.000	0.341
	Çalışmıyor	1004	136.73±18.14	-1.065	
Atılganlık Toplam	Çalışıyor	162	119.74±18.70	57596.500	0.515
	Çalışmıyor	1004	118.27±18.20	-1.386	
Beyin Baskın Yarım Küresi	Çalışıyor	769	-0.26±4.73	91009.500	0.840
	Çalışmıyor	398	-0.35±4.676	-0.510	
Girişimcilik Toplam	Çalışıyor	769	138.25±18.27	82859.000	0.001
	Çalışmıyor	397	134.12±19.05	-2.555	
Atılganlık Toplam	Çalışıyor	769	119.66±18.44	87204.500	0.006
	Çalışmıyor	397	116.20±17.74	-1.4406	

öğrencilerin atılganlık puanı, babası çalışmayan öğrencilerin atılganlık puanından daha yüksek bulunmuştur. Öğrencilerin atılganlık puanının, babanın çalışma durumu ile istatistikî olarak anlamlı şekilde farklılaştığı tespit edilmiştir ($p<0.05$).

Üniversite Öğrencilerinin Beyin Baskın Yarım Küresi, Girişimcilik ve Atılganlıklarının Kardeş Sayısı ve Kaçınıcı Kardeş Oldukları Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu

Üniversite öğrencilerinin beyin baskın yarım küresi, girişimcilik ve atılganlıklarının kardeş sayısı ve kaçınıcı kardeş oldukları değişkenine göre farklılık gösterip göstermediği Kruskal Wallis testi (KW) ile incelenmiştir. Öğrencilerin girişimcilik ve atılganlık puanlarının kardeş sayısına göre anlamlı farklılık gösterdiği ($p<0.05$); ancak kaçınıcı kardeş olduklarına göre beyin baskın

yarım küresi, girişimcilik ve atılganlık puanlarını etkilemediği saptanmıştır ($p>0.05$) (Tablo 8).

Üniversite Öğrencilerinin Beyin Baskın Yarım Küresi, Girişimcilik ve Atılganlık Puanları Arasındaki İlişkiler

Üniversite öğrencilerinin beyin baskın yarım küresi, girişimcilik ve atılganlık puanları arasındaki ilişki korelasyon testi ile incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo 8'de sunulmuştur. Öğrencilerin beyin baskın yarım küresi puanı ile girişimcilik arasında pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu ($p<0.05$); beyin baskın yarım küresi puanı arttıkça girişimcilik ve atılganlık puanının da arttığı saptanmışsa da, beyin baskın yarım küresi ve atılganlık puanı arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($p>0.05$).

Tablo 8: Üniversite Öğrencilerinin Beyin Baskın Yarım Küresi, Girişimcilik ve Atılganlık Puanları ile Kardeş Sayısı ve Kaçınıcı Kardeş Oldukları Arasındaki İlişkiler

Değişkenler	Kardeş Durumu	n	Sıra Ortalaması	KW	p
Beyin Baskın Yarım Küresi	1	45	488.36	4.745	0.314
	2	374	497.29		
	3	285	513.06		
	4	150	455.78		
	Diğer	137	503.53		
Girişimcilik Toplam	1	45	465.04	13.805	0.008
	2	374	511.92		
	3	285	520.12		
	4	150	421.79		
	Diğer	137	493.78		
Atılganlık Toplam	1	45	540.79	9.869	0.043
	2	374	502.50		
	3	285	521.15		
	4	150	442.68		
	Diğer	137	469.60		
Beyin Baskın Yarım Küresi	Birinci	397	493.21	0.777	0.855
	İkinci	328	501.68		
	Üçüncü	142	481.80		
	Dört Ve Üzeri	124	506.17		
Girişimcilik Toplam	Birinci	397	489.19	3.294	0.348
	İkinci	328	508.77		
	Üçüncü	142	515.36		
	Dört Ve Üzeri	124	461.85		
Atılganlık Toplam	Birinci	397	503.30	1.473	0.688
	İkinci	328	491.90		
	Üçüncü	142	506.85		
	Dört Ve Üzeri	124	471.04		

Tablo 9: Üniversite Öğrencilerinin Beyin Baskın Yarım Küresi ile Girişimcilik ve Atılganlık Puanı Arasındaki İlişkiler

Değişken	Girişimcilik Toplam	Atılganlık Toplam
Beyin Baskın Yarım Küresi	r	0.055
	p	0.060

TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırma kapsamında üniversite öğrencilerinin beyin baskın yarım küresi, girişimcilik ve atılganlıkları çeşitli demografik özellikler açısından incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda cinsiyet ile beyin baskın yarım küresi ve girişimcilik eğilimleri ilişkisinin, erkek öğrencilerde daha yüksek olduğu tespit edilirken; cinsiyet ile atılganlık arasında ilişki bulunamamıştır. Cinsiyet ile girişimcilik, beyin baskın yarım küresi ve atılganlık arasındaki ilişkiyi tespit eden diğer çalışmalara bakıldığında; erkek öğrencilerin girişimcilik eğilimleri daha yüksek bulunurken (Kristianses & İndarti 2004, Türkmen & İşbilir 2014, Örucü, Kılıç, & Yılmaz, 2007); Dündar & Ağca'nın (2007) çalışmasında ise erkek ve kadın öğrencilerin girişimcilik özellikleri arasında bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca Demirel ve Tikici'nin (2010) araştırmasında ise kadın öğrencilerin girişimcilik özellikleri erkek öğrencilere göre daha fazla ve kadınların sağ beyin yarım küre baskınlığı erkekler için daha güçlü bulunmuştur. Bağçeci ve ark. (2009), yaptıkları çalışmada cinsiyet ile baskın beyin yarım küreleri arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır. Korkmaz'ın (2000) çalışmasında kadın öğrencilerin daha çok sağ alt beyin bölgesi baskınken, erkek öğrencilerin ise sol alt beyin bölgesinin daha baskın olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin atılganlıklarını inceleyen çalışmalara bakıldığında, bazı çalışmalarda kadın öğrencilerin, erkek öğrencilere göre daha atılgan oldukları bulunmuş (Güler, 2011; Arslantaş, Adana, & Şahbaz, 2013; Ekinci, Şahin-Altun, & Can, 2013; Stebbins, Kelly, Tolor, & Power, 1977); bazılarında (Söyüç, Hoşgör-Gündüz, & Kurtuluş-Arslan, 2016; Uzuntarla, Cihangiroğlu, Ceyhan, & Uğrak, 2016; Adana et al., 2009; Koparan, Öztürk, Özkılıç, & Şenışık, 2009; Kimble, Marsh, & Kiska, 1984) cinsiyet ile atılganlık arasında ilişki saptanmamıştır. Twenge (2001), 1931-1993 yılları arasında değişen toplumsal rol ve durumlara karşı yapmış olduğu meta analiz çalışmasında kadınlar ile erkekler arasında atılganlık açısından bir fark olmadığını bildirmiştir. Onyeizugbo (2003), çalışmasında ise genç kadınların genç erkekler için; yaşlı erkeklerin ise yaşlı kadınlara göre atılganlık puanını düşük bulmuştur.

Araştırmamızda cinsiyet ile beyin baskın yarım küresi ve girişimcilik özelliklerinin erkeklerde daha ilişkili olmasına sebep olarak kadınların erkekler için daha duyarlı, hassas ve sentezci olmaları; erkeklerin de kadınlardan daha kontrollü, tasarımcı ve analitik düşünceli olmalarından kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Atılganlık düzeyi ile cinsiyet değişkeni arasındaki tutarsızlığın nedeni, atılganlığın sosyo-kültürel etkenlere bağlı olmasıyla ilişkilendirilebilir.

Araştırmamızda öğrencilerin sınıflarına göre beyin baskın yarım küresi, girişimcilik, atılganlık eğilimleri incelendiğinde; beyin yarım küresi baskınlığının sınıf arttıkça arttığı gözlemlenirken, girişimcilik ve atılganlık ile ilişkili bulunmamıştır. Diğer çalışmalarda atılganlığın, sınıfları etkilemediğini destekleyen sonuçlara ulaşılmış (Ekinci et al., 2013; Dinçer & Öztunç, 2009); öğrencilerin sınıfları arttıkça atılganlık envanteri puan ortalamalarının da arttığı gözlenmiştir (Söyüç et al., 2016; Uzuntarla et al., 2016). Rotheram ve Armstrong (1980) çalışmalarında, lise öğrencilerinin atılganlık eğiliminin yaşla birlikte arttığını

bulmuşlardır. Geçen yıllar içinde daha başarılı olma ve çözüme ulaştırılan sonuçlara ulaşma isteğinin arttığı ve bir beyin yarım küresi ile baskınlığına neden olduğu söylenebilir; doğuştan getirilen yapısal beyin sağ veya sol yarım küresini kullanma eğiliminin de zamanla kazanıldığı ileri sürülebilir.

Araştırmamızda öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlerin beyin baskın yarım küresi ile doğrudan ilişkili olmasının yanı sıra girişimcilik ve atılganlık üzerinde de etkili olduğu bulunmuştur. Söyüç ve ark. (2016) çalışmalarında, atılganlık ile öğrencilerin öğrenim gördüğü bölümler arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Ancak diğer bazı çalışmalarda öğrencilerin beyin baskın yarım küreleri ile tercih edilen meslek grubu (Bağçeci, et al., 2009); ve öğrencilerin fakülteleri ile atılganlıkları (Yağcı et al., 2016) arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir. Adejumo (1981), Nijerya'da eğitim, hukuk ve eczacılık fakültesi öğrencilerinin atılganlık ilişkisini araştıran çalışmasında, eğitim ve eczacılıkta okuyan erkek öğrencilerin kadınlardan daha atılgan olduğunu, hukuk öğrencilerinin cinsiyetleri ile atılganlık düzeyleri arasında fark olmadığını tespit etmiştir. Dündar & Ağca'nın (2007) çalışmasında iktisadi ve idari bilimler fakültesinde eğitim gören öğrencilerin girişimcilik özellikleri, fen edebiyat ve veteriner fakültesinde eğitim gören öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur. Her insan bir beyin yarım küresini daha baskın olarak kullanır. Çalışmamızda baskın olarak kullanılan beyin lobu ile öğrenim görülen bölümler arasında ilişki saptanmıştır.

Araştırmada anne-babanın durum değişkenine bakıldığında, annenin sağ olması beyin baskın yarım küresi ile ilişkilendirilebilirken, girişimcilik ve atılganlık ile ilişkilendirilememiştir. Babanın sağ olma durumu ile beyin baskın yarım küresi, atılganlık ve girişimcilik arasında da anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Uzuntarla ve ark. (2016) yaptıkları çalışmada anne ve babası sağ olanların, vefat edenlere göre; anne ve babasıyla yaşayanların ise akrabalarıyla ya da kendi başına yaşayanlara göre daha atılgan olduklarını bulmuşlardır. Küçük ve ark. (2008) yaptığı çalışma, annesi hayatta olmayanların atılganlık düzeyinin annesi hayatta olanlara göre, babası hayatta olanların ise atılganlık düzeyinin babası hayatta olmayanlara göre daha yüksek olduğunu göstermiştir. Annenin varlığının, desteği, ilgisi ve sevgisinin hayatı öğrenmeye çalışan genç bireylerin beyin baskın yarım kürelerini etkileyebileceği düşünülebilir.

Çalışmada anne-baba ilişkilerinin (beraber, boşanmış, ayrı, diğer) beyin baskın yarım küresi, girişimcilik ve atılganlık ile ilişkili olmadığı saptanmıştır. Yapılan bir başka çalışmada ise öğrencilerin ailedeki alınacak kararlara katılma düzeyi ile girişimcilik niyeti arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu ve ailelerin çocuklarının fikirlerine önem vermesinin ve "güvene dayalı" şekilde yetiştirilen çocukların, ileride girişimci olmalarına katkı sağladığı bulunmuştur (Çelik, İnce, & Bozyiğit, 2014; Örucü et al., 2007). Anne-baba ilişkisini girişimcilik ve beyin baskın yarım küresine göre araştıran bir başka çalışmada ise "her zaman güvene dayalı ve serbest" şekilde yetiştirilen öğrencilerin girişimcilik ve beyin iki yönüne ilişkin baskınlık özelliklerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (Demirel & Tikici, 2010). Arslantaş ve ark. (2013) ve Küçük ve ark. (2008), öğrencilerin aile içindeki alınan kararlara katılmasıyla atılganlık puanının da arttığını bulmuşlardır. Anne-baba ilişkileri ile atılganlık ilişkisini

inceleyen Ekinci ve ark. (2013) ile Güler (2011), aile durumunun atılganlık düzeyini etkilemediğini belirlemiştir.

Ailelerin aylık gelirlerine göre bakıldığında, çalışmada geliri yüksek olan öğrencilerin beyin baskın yarım küresi, girişimcilik, atılganlık puanlarının arttığı gözlenmiş olmakla birlikte en çok atılganlık düzeyinin etkilendiği tespit edilmiştir. Aylık gelir ile girişimcilik niyetini araştıran diğer çalışmalarda, gelir düzeyi yüksek ailelerin çocuklarının daha girişimci olduğu tespit edilirken (Türkmen & İşbilir, 2014; Örcü et al., 2007; Demirel & Tikici, 2010), başka bir araştırmada ise aylık aile geliri ile girişimcilik niyeti arasında ilişki tespit edilememiştir (Çelik et al., 2014). Aylık gelir ile beyin yarım küre baskınlığını araştıran Demirel ve Tikici'nin (2010) çalışmasında 1000 TL ve altı gelire sahip olanların sağ beyin yarım küresi baskınken, 1000 TL'den fazla gelire sahip olanların ise sol beyin yarım küresinin baskın olduğu görülmüştür. Atılganlık ile ailenin aylık geliri ilişkisini inceleyen araştırmalarda, çalışmamızda da belirlendiği üzere, aile geliri yükseldikçe atılganlık düzeyinin arttığı gözlenmiştir (Aslantaş et al., 2013; Uzuntarla et al., 2016; Yılmaz & Ekinici, 2001). Bunun aksine Dinçer ve Öztunç (2009) ve Güler'in (2011) çalışmalarında ise ortalama aylık gelirinin yetersiz olduğunu ifade eden öğrencilerin atılganlık puan ortalamalarının en yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Aylık gelirin yüksek olmasının öğrencilerin özgüvenlerinin artmasına neden olduğu ve dolayısıyla atılganlıklarının, ekonomik alanda sıkıntı çekmeyecek olmalarını bilmelerinin de girişimcilik ve beyin baskın yarım küresi düzeyleri arasında anlamlı farka sebep olduğu söylenebilir.

Çalışmamızda anne ve babanın eğitilmiş olmasının çocukların eğitim, sosyal, duygusal ve davranışsal durumlarında etkili olduğundan hareketle, ebeveynlerin eğitim durumları ile öğrencilerin girişimcilik, beyin baskın yarım küresi ve atılganlık düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Annelerin eğitim durumları ile öğrencilerin beyin baskın yarım küresi, girişimcilik, atılganlık puanları arasında bir ilişki tespit edilmemekle birlikte, sadece babaların eğitim durumunun öğrencilerin girişimcilik puanlarını artırdığı gözlenmiştir. Yapılan başka bir araştırmada girişimcilik niyetinin, anne/baba eğitim durumu ile ilişkili olmadığı bulunmuştur (Çelik et al., 2014). Atılganlık düzeyi ile anne/baba eğitimi ilişkisini inceleyen araştırmalarda ebeveyn eğitim durumlarının öğrencilerin atılganlık düzeyleri ile (Uzuntarla et al., 2016) ve annenin eğitim düzeyi ile atılganlık arasında (Küçük et al., 2008) ilişkili olmadığı bulunmuştur. Buna karşın Dinçer & Öztunç (2009), öğrencilerin anne eğitim durumu ile atılganlık puan ortalamaları arasında anlamlı fark saptamıştır. Bir başka çalışmada annenin eğitim durumu ile öğrencilerin atılganlık puan ortalamaları arasında istatistiki anlamlı fark bulunurken, öğrencilerin atılganlık puan ortalamaları ile baba eğitim düzeyi arasında bir ilişki tespit edilememiştir (Ekinci et al., 2013). Yılmaz & Ekinci'nin (2001) çalışmasında da babanın eğitim düzeyinin öğrencilerin atılganlık düzeylerini etkilemediği görülmüştür.

Çalışmamızda, annenin ve babanın 'çalışıyor' olmasının öğrencinin beyin baskın yarım küreleri, atılganlık ve girişimcilik özelliklerini etkileyebileceği düşünülerek anne/babanın çalışma

durumu incelenmiş ve annesi çalışan öğrencilerin beyin baskın yarım küresi, girişimcilik, atılganlık puanları yüksek iken, babası çalışan öğrencilerin beyin baskın yarım küresi puanı etkilenmezken, girişimcilik ve atılganlık puanlarının olumlu etkilendiği belirlenmiştir. Babanın çalışma durumu ile girişimcilik özelliğini araştıran Dünder ve Ağca (2007) çalışmalarında, babası kendi işinde çalışan öğrenciler ile babası ücretli çalışan öğrencilerin girişimcilik özelliklerinde farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Atılganlık özelliğini anne-baba çalışma durumuna göre inceleyen diğer çalışmalarda, annesi çalışan öğrencilerin, annesi çalışmayanlara göre daha atılgan olduğu; baba meslek durumlarına göre öğrencilerin atılganlık düzeyinde fark bulunmadığı (Uzuntarla et al., 2016); babası çalışıyor olanların, babası çalışmayanlara göre daha atılgan olduğu (Küçük et al., 2008); baba mesleği ile atılganlık puan ortalamaları arasında anlamlı fark bulunmadığı (Ekinci et al., 2013) saptanmıştır.

Araştırmamızda kardeşi olan öğrencilerin beyin baskın yarım küresi puanının etkilenmediği, ama girişimcilik ve atılganlık puanlarında olumlu bir artış olduğu bulunmuştur. Fakat kardeş sayısı ile bir ilişki kurulamadığı gibi öğrencilerin de kaçınıcı kardeş oldukları ile beyin baskın yarım küresi, girişimcilik ve atılganlık puanlarıyla bir ilişki gözlenmemiştir. Bulgularımız ile paralel olarak, kardeş sayısı ile atılganlık puan ortalamaları arasında fark bulunamayan çalışmalar da vardır (Yılmaz & Ekinci, 2001; Dinçer & Öztunç, 2009; Güler, 2011). Fakat Uzuntarla ve ark. (2016) çalışmalarında, bulgularımızdan farklı olarak, kardeş sayısının artması ile atılganlık puanının azalması ilişkili bulunmuştur. Küçük ve ark. (2008) çalışmalarında ilk çocuk olanların ortanca ve son çocuk olanlara göre atılganlık puanları daha yüksek saptanmıştır.

Çalışmamızda beyin baskın yarım küresi puanı yüksek olan öğrencilerin girişimcilik puanlarının da yüksek olduğu, ancak beyin baskın yarım küresi ile atılganlık puanı arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamında yapılan literatür taramalarında, Türkiye'de atılganlık ve girişimcilik ayrı ayrı önemle ele alınmıştır. Beyin baskın yarım küresi ile ilgili yapılan çalışmaların atılganlık ve girişimcilik ile yapılan çalışmalara göre daha az olduğu görülmüştür. Ayrıca literatürde beyin baskın yarım küresi ile girişimcilik ve atılganlığı birlikte inceleyen çalışmaya da rastlanmamıştır. Çalışmanın bu nedenle birçok çalışmaya ışık tutabileceği düşünülmektedir. Araştırma tek bir ilde öğrenim gören üniversite öğrencileri ile yürütülmüştür. Farklı illerde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin de ele alınması ile daha kapsamlı projeler geliştirilebilir.

Araştırmamızda nicel araştırma yaklaşımı kullanılmıştır. İleride yapılacak çalışmalarda, nitel yaklaşımın nicel yaklaşımla birlikte kullanıldığı karma yaklaşıma da başvurulabilir. Böylece beyin baskın yarım küresi ile girişimcilik ve atılganlık özelliklerinin daha iyi anlaşılacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

Abakay, U., Alıncak, F., & Ay S. (2017). Üniversite öğrencilerinin beden algısı ve atılganlık düzeylerinin incelenmesi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(2), 12-18.

- Adana, F., Aktaş, B., Erdağı S., Eliş S, Alkan H., & Uluman, Ö. (2009). Hemşirelik ve sağlık memurluğu öğrencilerinin atılganlık düzeylerinin belirlenmesi. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 12(2), 51-56.
- Adejumo, D. (1981). Sex differences in assertiveness among university students in Nigeria. *Journal of Social Psychology*, 113, 139–140.
- Alberti, R., & Emmons, M. (2002). *Atılganlık*. S. Katlan (Çev.). Ankara: HYB Yayıncılık.
- Arslantaş, H., Adana, F., & Şahbaz, M. (2013). Lise öğrencilerinin atılganlık düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*, 21(2), 76-84.
- Bağçeci, B., Kanadlı, S., & Ünişen, A. (2009). Farklı beyin yarım küreleri baskın öğrencilerin İngilizce akademik başarılarındaki farklılıkların incelenmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(3), 22-34.
- Bayat, M., Tosun Ö., Erdem E., Avcı Ö., & Seviğ Ü. (2015). Farklı eğitim yöntemleri uygulanan iki sağlık yüksekokulunda hemşirelik öğrencilerinin problem çözme ve atılganlık düzeyleri. *Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 3(1), 51-59.
- Birley, S. (1993). The-start-up. In P. Burns and J. Dewhurst (Eds.) *Small business and entrepreneurship*. London: The Macmillian Press.
- Çelik, A., İnce, M., & Bozyiğit, S. (2014). Üniversite öğrencilerinin girişimcilik niyetlerini etkileyen ailesel faktörleri belirlemeye yönelik bir çalışma. *Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(3), 113-124.
- Demirel, E. T. (2003). Girişimcilik kültürü. Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Demirel, E. T., & Tikici, M. (2010). Üniversite öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinin beyin baskınlık analizi ile değerlendirilmesi: İnönü Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü örneği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(32), 221-253.
- Diñçer, F., & Öztunç, G. (2009). Hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin benlik saygısı ve atılganlık düzeyleri. *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi*, 16(2), 22-33.
- Dunn, R., Thies, A. P., & Honigsfeld, A. (2001). *Synthesis of the dunn and dunn learning- style model research: Analysis from a neuropsychological perspective*. New York: St. John's University's center for the study of learning and teaching styles.
- Duran, C., Büber, H., Eren-Gümüştekin, G. (2013). Girişimcilik hislerine eğitimin katkısı: kütahya meslek yüksekokulu makine programı örneği. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 8(2), 33-56.
- Dündar, S., & Ağca, V. (2007). Afyon Kocatepe Üniversitesi lisans öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinin incelenmesine ilişkin ampirik bir çalışma. *Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 25(1), 121-142.
- Ekinci, M., Şahin-Altun, Ö., & Can, G. (2013). Hemşirelik öğrencilerinin stresle başa çıkma tarzları ve atılganlık düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Psikiyatri Hemşirelik Dergisi*, 4(2), 67-74.
- Erduran-Avcı, D., & Yağbasan R. (2008). Beyin yarı kürelerinin baskın olarak kullanılmasına yönelik öğretim stratejileri. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(2), 8.1-17.
- Güler, R. (2011). *Hemşirelik öğrencilerinin benlik saygısı ve atılganlık düzeyleri* (Yüksek lisans tezi). Yakın Doğu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Lefkoşa.
- Hermann, N. (1996). *The whole brain business book*. Newyork: McGraw-Hill.
- Kelleci, M., Avcı D., Erşan, E. E., & Doğan S. (2014). Bilişsel davranışçı tekniklere dayalı öfke yönetimi programının lise öğrencilerinin öfke ve atılganlık düzeylerine etkisi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 15, 296-303.
- Kimble, C. E., Marsh, N. B., & Kiska, A. C. (1984). Sex, age, and cultural differences in self reported assertiveness. *Psychological Reports*, 55, 419–422.
- Koparan, Ş., Öztürk, F., Özkılıç, R., & Şenışık, Y. (2009). An investigation of social self-efficacy expectations and assertiveness in multi-program high school students. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 1(1), 623–629.
- Korkmaz, S. (2000). Girişimcilik ve üniversite öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinin belirlenmesine yönelik bir araştırma. *Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18(1), 163-179.
- Kristiansen, S., & Indarti, N. (2004). Entrepreneurial intention among Indonesian and Norwegian students. *Journal of Enterprising Culture*, 12(1), 55-78.
- Kurt, M., Ağca V., & Erdoğan S. (2006). Afyonkarahisar ili girişimcilik performansının coğrafi bilgi sistemleri ile analizi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8(2), 97-114.
- Küçük, L., Buzlu, S., & Can, G. (2008). Hemşirelik öğrencilerinde bir davranış biçimi olarak atılganlık düzeyi. *İstanbul Üniversitesi Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*, 16(62), 90-96.
- Onyeizugbo, E. (2003). Effects of gender, age and education on assertiveness in a Nigerian samples. *Psychology of Women Quarterly*, 27(1), 12-16.
- Örgün, S. (2000). *Anne-baba tutumları ile 8. sınıf öğrencilerinin benlik saygıları ve atılganlıkları arasındaki ilişkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Örücü, E., Kılıç, R., & Yılmaz, Ö. (2007). Üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinde ailesel faktörlerin etkisi üzerine bir uygulama. *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 2(2), 27-47.
- Özden, Y. (2003). Öğrenme ve öğretim. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Rathus, S. A. (1973). A 30 item schedule for assessing assertive behavior. *Behavior Therapy*, 4(3), 398-406.
- Rotheram, M. J., & Armstrong, M. (1980). Assertiveness training with high school students. *Adolescence*, 15(58), 267–276.
- Senemoğlu, N. (2004). *Gelişim, öğrenme ve öğretim*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Söyük, S., Hoşgör-Gündüz, D., & Kurtuluş-Arslan, S. (2016). Üniversite öğrencilerinin atılganlık düzeylerinin belirlenmesi: Sağlık bilimleri fakültesi örneği. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(32), 430-441.
- Stebbins, C. A., Kelly, B. R., Tolor, A., & Power, M. E. (1977). Sex differences in assertiveness in college students. *Journal of Psychology: Interdisciplinary and Applied*, 95(2), 309–315.
- Turhan, R (2003). Temel eğitimde atılganlık eğitimi. *Empati Dergisi*, 3(11), 1- 10.

- Türkmen, M., & İşbilir, U. (2014). Üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin sosyo-demografik özellikler açısından incelenmesi. *Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9(2),18-28.
- Twenge, J. M. (2001). Changes in women's assertiveness in response to status and roles: A cross-temporal meta-analysis, 1931–1993. *Journal of Personality and Social Psychology*, 81(1), 133–45.
- Uzuntarla, Y., Cihangiroğlu, N., Ceyhan, S., & Uğrak, U. (2016). Üniversite öğrencilerinin atılganlık düzeylerinin analizi. *Taf Preventive Medicine Bulletin*, 15(2), 98-104.
- Voltan, A. N. (1980). Rathus atılganlık envanteri geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Psikoloji Dergisi*, 10, 23-25.
- Yağcı, L., & Düşmez, İ. (2016). Üniversite öğrencilerinin cinsiyet rolleri tutumları ve atılganlık düzeylerinin bazı demografik özelliklere göre incelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 34-62.
- Yılmaz, E., & Sümbül, A. M. (2009). Üniversite öğrencilerine yönelik girişimcilik ölçeğinin geliştirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 195-203.
- Yılmaz, S., & Ekinci, M. (2001). Hemşirelik yüksekokulu öğrencilerinde benlik saygısı ve atılganlık düzeyi arasındaki ilişki. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 4(2), 1-10.